

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Literature and Gender (Galician and Portuguese Studies)		Code	613584118
Study programme	Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016)			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Optional	3
Language	Galician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Letras			
Coordinador	Fernandez Perez-Sanjulian, Carme	E-mail	carme.fernandez.perez-sanjulian@udc.es	
Lecturers	Fernandez Perez-Sanjulian, Carme	E-mail	carme.fernandez.perez-sanjulian@udc.es	
Web	http://www.udc.es/filo/MLCD.html			
General description	Estudo da aplicabilidade do paradigma dos estudos de xénero á análise da sociedade e das súas manifestacións culturais e artísticas, en particular ao caso dos sistemas literarios galego e de lingua portuguesa. Na sección de contidos figuran os temas específicos que serán tratados na materia.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural
A2	Ampliar o concepto de literatura, a través da súa relación coas TICS, os medios de comunicación, o cine, as artes, no marco da diversidade cultural
A4	Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos
A5	Adquirir as habilidades necesarias para analizar e investigar os mecanismos dos procesos de comunicación
A6	Coñecer e valorar a diversidade cultural, con especial atención aos ámbitos hispánico e galego-portugués
A8	Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e os seus cambios de paradigma
A12	Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais
A13	Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios, artísticos e culturais
A14	Adquirir a capacidade de xestionar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais
B3	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
B4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións(TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da vida
B5	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
B6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben enfrontarse
B7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe
B8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
B10	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C1	Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva
C2	Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos
C3	Demostrar un compromiso ético coas desigualdades
C4	Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade
C5	Integrar coñecementos de campos de estudos diversos
C6	Aplicar coñecementos e habilidades na resolución de problemas en entornos novos o non familiares en contextos interdisciplinares
C7	Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Cofiecer, comprender e saber avaliar criticamente unha parte dos discursos teóricos que reflexionan sobre obras relevantes da literatura galega desde unha perspectiva de xénero.	AC1 AC2 AC4 AC6 AC8	BJ2 BJ3 BJ4	CC2 CC3 CC4 CC5
Desenvolver a capacidade de participar con precisión de pensamento e expresión (tanto oralmente como por escrito) nos debates propios destes estudos.	AC2 AC4 AC5 AR2	BC3 BJ1 BJ2 BJ3 BJ7	CC1 CC2 CC5 CC6
Realizar análises de textos literarios a partir dos marcos teóricos definidos na materia.	AC1 AC4 AC5 AC6 AC8 AR1 AR2	BJ2 BJ3 BJ7	CC4 CC5 CR1
Ser quen de desenvolver investigacións avanzadas no análise dos textos literarios, desde un enfoque orixinal e creativo	AC1 AC2 AC4 AC5 AC8 AR1 AR2 AR3	BJ2 BJ3 BJ5 BJ7	CC1 CC2 CC5 CC6 CR1

Contents	
Topic	Sub-topic
1. A institución literaria e as mulleres escritoras, unha relación problemática	1.1. Construción autorial, visibilidade e recoñecemento institucional: unha ollada diacrónica
2. Narrativa galega de autoría feminina e reflexión sobre a(s) identidade(s) de xénero	2.1. Escrita do eu e representación da subalternidade feminina: Xohana Torres, "Adiós, María" 2.2. Reescrita feminista e problematización das identidades de xénero: de María Xosé Queizán a María Reimóndez.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Workbook	A1 A2 A5 A6 A14 A8 B5 B7 B10 B3 C2 C3 C5	2	20	22
Guest lecture / keynote speech	A1 A4 A6 A8 B5 B6 B8 B10 C6	6	6	12
Supervised projects	A13 A1 A2 A4 A5 A6 A14 A8 A12 B4 B6 B8 B10 B3 C1 C7 C5 C6	0	16	16

Workshop	A13 A1 A2 A4 A5 A6 A14 A8 A12 B6 B8 B10 B3 C1 C4 C7 C6	6	8	14
Events academic / information	A1 A2 A5 A6 A8 B5 B6 B7 B8 C4 C7 C5	3	6	9
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Workbook	Será preciso realizar para cada sesión e nos prazos determinados unha serie de lecturas básicas. Estas serán avaliadas a través dos comentarios e das intervencións do alumnado na aula e no encontro científico.
Guest lecture / keynote speech	Exposición da profesora co fin de introducir o contexto teórico e cultural do tema correspondente, así como os fundamentos teóricos e metodolóxicos da materia.
Supervised projects	Cada estudante terá que realizar un traballo final obrigatorio sobre algún aspecto relacionado co temario, que terá o formato dun breve ensaio e cuxo tema e orientación requirirán o visto e prace da profesora en sesións de seguimento.
Workshop	Nas sesións presenciais alternaranse as leccións maxistras coas sesións interactivas, nas que a participación do estudantado será fundamental. Levaranse a cabo actividades de diverso tipo: discusións dirixidas, comentario de textos. Todas elas terán como punto de partida fundamental as lecturas indicadas previamente pola profesora.
Events academic / information	Ao longo do curso será recibido un/unha investigador/a externo cuxa visita será preparada colectiva e individualmente para realizarmos un encontro científico fructífero.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Workshop	A profesora encargarse de recibir e asesorar o alumnado en todas as cuestións que lle formular; ao tempo tratará en todo momento lle facer as observacións, indicacións puntuais bibliográficas, etc que puideren ser do seu interese. Esta atención personalizada tamén está contemplada para o alumnado a tempo parcial e con dispensa académica recoñecida, así como para o estudantado matriculado para se examinar na oportunidade adiantada de decembro.
Events academic / information	
Workbook	
Guest lecture / keynote speech	
Supervised projects	

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Workshop	A13 A1 A2 A4 A5 A6 A14 A8 A12 B6 B8 B10 B3 C1 C4 C7 C6	Valorarase a participación activa nas distintas actividades que se desenvolvan na aula: discusión dirixida, análise e comentario dos textos propostos, etc.	20
Events academic / information	A1 A2 A5 A6 A8 B5 B6 B7 B8 C4 C7 C5	O alumnado deberá participar activamente con preguntas e/ou reflexións no encontro co/a investigador/a invitado/a.	10
Workbook	A1 A2 A5 A6 A14 A8 B5 B7 B10 B3 C2 C3 C5	As lecturas serán avaliadas a través dos comentarios e das intervencións do propio alumnado na aula e no encontro científico.	10
Supervised projects	A13 A1 A2 A4 A5 A6 A14 A8 A12 B4 B6 B8 B10 B3 C1 C7 C5 C6	O traballo final obrigatorio consistirá na elaboración dun breve ensaio orixinal (ou, alternativamente, na exposición oral dese traballo) que versará sobre un aspecto relacionado cun punto do programa. Valorarase fundamentalmente a profundidade e o rigor da investigación e a claridade expositiva e expresiva.	60

Assessment comments

1. OBSERVACIÓNS XERAIS DE AVALIACIÓN

1.1. Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos no conxunto de actividades que compoñen a avaliación.

1.2. O alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado.

1.3. Todas as actividades deberán cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal...). As deficiencias lingüístico-expositivas serán penalizadas na cualificación.

2. AVALIACIÓN DA SEGUNDA OPORTUNIDADE (XULLO)

Na 2.ª oportunidade o alumnado será avaliado cos mesmos criterios que na oportunidade anterior, aínda que con certa variación sobre as porcentaxes xa que non se poderán ter en conta as actividades de carácter presencial (Obradoiro e participación en eventos científicos). Así, para superar a materia, terá que realizar unha "Proba mixta" para avaliar as lecturas (40%) e presentar o "Traballo tutelado" (60%).

3. AVALIACIÓN DA OPORTUNIDADE ADIANTADA DE DECEMBRO

Nesta oportunidade adiantada cada alumno/a será avaliado/a mediante unha "Proba mixta", que suporá o 40 % da cualificación final e que terá lugar na data oficial marcada pola Facultade de Filoloxía, e un "Traballo tutelado" puntuábel nun 60% que deberá ser presentado no mesmo día do exame.

4. CUALIFICACIÓN DE NON PRESENTADO/A

Considerarase como NON PRESENTADO/A o/a alumno/a que non entregue o traballo final obrigatorio ou non realice a proba escrita.

5. ALUMNADO A TEMPO PARCIAL E CON DISPENSA ACADÉMICA

O alumnado matriculado a tempo parcial e con dispensa académica de exención de asistencia concedida deberá pórse en contacto co profesorado da materia no inicio do curso académico para planificar, en cada situación concreta, os axustes necesarios na avaliación no tocante ás actividades presenciais (que serán substituídas por outras non presenciais equivalentes). Así mesmo, aquel alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir ás aulas debe tamén contactar co profesorado responsábel.

7. OUTRAS PRECISIÓNS

Todas as actividades ou probas deberán cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na cualificación, segundo o documento "Exixencias mínimas de corrección lingüística" (aprobado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e pendurado en Moodle).

Os traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña (artigo 14.4).

Basic	Armas García, C. M^a (2002): As mulleres escritoras (1860-1870). O xenio de Rosalía (Santiago: Laiovento). Blanco, C. (1991): Literatura galega da muller (Vigo: Xerais). Blanco, C. (1995): O contradiscurso das mulleres (Vigo: Nigra). Forcadela, M. / Noia, C. (coords.) (2011): Cara a unha poética feminista : homenaxe a María Xosé Queizán (Vigo: Xerais). García Fonte, Mª Anxos (2011): A construción da identidade de xénero na narrativa galega da segunda metade do século XX (Tese de doutoramento, Universidade da Coruña). García Negro, Mª P. (2010): O clamor da rebeldía: Rosalía de Castro, ensaio e feminismo (Santiago: Sotelo Blanco). García Negro, Mª P. / Rodríguez Sánchez, F. (1996): ?Literatura feminina e feminista da segunda metade do século XIX?, en VV. AA.: Historia da Literatura Galega: 351-384 (Vigo: AS-PG/ A Nosa Terra). Garrido, A. (2015): "Las chicas raras no tienen voz", Itinerarios 21, 183-198. González Fernández, H. (2005): Elas e o paraugas totalizador (Vigo: Xerais). González Fernández, H. (2009): Género y nación: la construcción de un espacio literario (Barcelona: Icaria). March, K. N. (1994): De musa a literata: el feminismo en la narrativa de Rosalía de Castro (Sada: O Castro). Pena Presas, Montse (2018): Feminismos e literatura infantil e xuvenil en Galicia (Santiago: Laiovento). Rodríguez Rodríguez, M. (2013): Feminismo e innovación en la narrativa gallega de autoría femenina: Xohana Torres, María Xosé Queizán, Carmen Blanco y Teresa Moure (Lewiston : Edwin Mellen Press). Reimóndez, M. (2018): "Silencios que non son: o continuum lesbiano nas narradoras galegas", en Boguszciewicz, M. et alii, Identidade(s) e xénero(s) na cultura galega: unha ahega interdisciplinaria: 167-194 (Varsovia: Universidade de Varsovia). Rodríguez Sánchez, F. (2011): Rosalía de Castro, unha estranxeira na súa patria (Santiago: AS-PG). Suárez Briones, B. / Martín Lucas, Mª B. / Fariña Busto, Mª J. (eds) 82000: Escribir en femenino. Poéticas y políticas (Barcelona: Icaria). Vilavedra, D. (2018): "Singularidades da articulación socio-discursiva da narrativa galega de autoría feminina", en Boguszciewicz, M. et alii, Identidade(s) e xénero(s) na cultura galega: unha ahega interdisciplinaria: 87-114 (Varsovia: Universidade de Varsovia). VV. AA. (1987): Festa da palabra silenciada, 4 (monográfico Xohana Torres) Obras de lectura obrigada: Xohana Torres: Adiós, María Mª Xosé Queizán: A semellanza María Reimóndez: A música dos seres vivos A profesora entregará, na aula e/ou a través da plataforma Moodle, unha selección de textos literarios e críticos que o alumnado deberá ler nos prazos estipulados.
Complementary	Durante o curso proporcionarase máis bibliografía específica.

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Para calquera dúbida, poden pórse en contacto coa profesora, persoalmente en horario de atención ao alumnado, ou concertando cita previa no enderezo electrónico: carne@udc.gal

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.